

at Spørgsmaalet jo er overmaade gammelt; jeg tror, at det er over 150 Aar siden, at det første Gang var fremde, den Gang ganste vist fra Statens Side, idet det, saa vidt jeg erindrer, var den daværende Chef for Holmen, Dannestjold, som i 1739 fremkom med et Forslag om at tilvejebringe et sydligt Udlob fra Rjøbenhavns Havn af maritimt Hensyn. Men hvad vi erindre bedst, og hvad der vil have været mest om-
talt, er jo en meget bekendt Plan fra Murray og Andersen i Slutningen af 50erne, som blev ført saa vidt frem, at de i Oktober 1859 fik Regeringens Koncessjon til at foretage Udgravning af et Sejløb gennem Kalvebodstrand og Ret til at erhverve Ejendomsret over de Arealer, som fremkom paa begge Sider af dette Sejløb, og Ret til i 25 Aar at optræbe en moderat Kanalafgift. At Planen ikke blev gennemført, kunde maaste med nogen Føje siges at tale for, at den ikke var saa overmaade vel overvejet, eller det kan siges at tale for, at den var noget for fantastisk anlagt til overhovedet at kunne gennemføres som privat Entreprise. Men jeg skal dog gøre opmærksom paa, at jeg tror, at Fejlen laa nærmest deri, at de Herrer, som søgte Koncessjonen, og som ogsaa fik den, tilbød mere, end der den Gang egentlig behøvedes. Det kunde være, at Fejlen laa deri, at disse Mænd med anerkendelsesværdig Forudseenhed — Murray var bekendt som en meget dygtig Vandbygningsstefniker, og Grosjerer Andersen forstod sig meget godt paa den merkantile Side af Forretningen — havde projekteret et Løb af mindst 20 Fods Dybde og mindst 120 Fods Grundbredde, mens man den Gang havde kunnet nøjes med langt mindre. Man projekterede samtidig den Gang meget betydelige Havne- og Bolværksanlæg, Dokker m. m. ved Estakaderne, saa hele Befolkningen løb den Gang op til 3½ Mill. Rigsdaler, altsaa 7 Mill. Kr. Det er ret forstaaeligt, at disse Mænd ikke kunde magte at løse Spørgsmaalet, saa meget mere som vi have gjort en hel Mængde bedrøvelige Erfaringer her i Landet om, hvorledes man let kommer til at kaste Millioner i Vandet, naar man giver sig af med Saltvandsudtørring. Det har været en meget lidt lønnende Maade at anvende de Penge paa. Man skulde imidlertid synes, at hvis der overhovedet er Mening i at anvende Penge paa Saltvandsudtørringer, saa maatte det være her umiddelbart uden for Landets Hovedstad og under Forhold, hvor visse Dele af Befolkningen ved Tørklægning vil være saa overmaade ringe, som den ville være her, hvor det til Tørklægning bestemte Areal

kun skal modtage Overfladevand fra Amager, der som bekendt ikke har synderlig store Vandløb, og hvor Vanddybden desuden er saa overmaade ringe paa hele det Areal, der skal tørlægges. Jeg er derfor tilbøjelig til at tro, at havde man her i Landet som i adskillige andre Lande rigtig Mod paa at gaa til Saltvandsinddæmning, saa var der maaste endnu den Dag i Dag Mulighed for at saa gravet et Løb gennem Kalvebodstrand imod at give den paagældende Koncessjonshaver Ejendomsret over det Areal, der derved indvindes paa Amagersiden, men vi have ikke det Mod, og det er ret forstaaeligt, thi vi have betalt saare drøje Lærepenge i de sidste 20—30 Aar paa dette Omraade. Men naar nu Spørgsmaalet kommer frem fra Regeringens Side, kan jeg for mit Vedkommende ikke være med til at modsætte mig det eller til i nogen væsentlig Grad at kritisere det, undtagen maaste paa et enkelt Punkt. Jeg tror, at det er saare fornuftigt at effektuere denne Udgravning af Sejløbet i Forbindelse med den tilstgatede Tørklægning, hvorved kan indvindes et Areal af 4.200 Tdr. Land, der ligge lige uden for Staden Rjøbenhavn og ville som Følge heraf have en ikke ringe Værdi, rent bortset fra, om det anvendes til Skydebaner eller ej. Der er som sagt blot et enkelt Punkt, hvor jeg ikke ret har kunnet følge Kommissionen. Det forekommer mig, at i dette Tilfælde som i ikke saa andre Tilfælde, hvor Staden Rjøbenhavn og Staten staa i Forhandling med hinanden, kommer Staten til at trække det korteste Straa. Det vil ses af Kommissionensbetænkningen, at det er meget modstræbende og med ret stor Betænknelighed, at Rjøbenhavns Kommune er gaaet ind paa at give sit Samthkke — som i øvrigt vistnok ikke behøvedes — men i alt Fald formelt har givet sit Samthkke til, at Planen gennemføres. Rjøbenhavns Repræsenteranter have ment, at det var nødvendigt at holde stærkt paa, at det Gennemstrømningsareal, der bliver tilbage i Kalvebodstrand, skulde forøges betydeligt ud over det oprindeligt foreslaaede, saaledes at det vandførende Profil ingen Steder blev mindre end 3000 Kvadratfod. Man har ment at kunne motibere dette ved, at sanitære Hensyn krævede, at et saadant Vandareal bevares eller tilvejebringes, hvis man skulde være sikker paa, at Havnen skulde kunne holdes nogenlunde ren, og undgaa at belemses af Snavs fra Kloakerne. Jeg kan godt forstaa i og for sig, at Rjøbenhavns Magistrat siger: Lad os saa saa megen Strøm gennem Havnen som muligt, jo mere jo bedre. Jeg kan finde det fuldkommen rigtigt at sanitære